

Doodsoorzaken (uitgebreide lijst) 2019

Stand 15-07-2020

Op basis van de informatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek (#1)

Doel: inzage geven in de ontwikkelingen ten behoeve van besluitvorming in zake palliatieve (terminale) zorg

Doodsoorzakenstatistiek: Gegevens omtrent de doodsoorzaken van alle in Nederlandse bevolkingsregisters ingeschreven overledenen. De doodsoorzakenstatistiek is gebaseerd op doodsoorzaakverklaringen. Artsen, lijkschouwers of specialisten vullen deze in na het overlijden van een persoon.¹
ICD-10: Doodsoorzaken krijgen codes toegewezen afkomstig uit de internationaal toegepaste codelijst, de zogenaamde International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD) van de World Health Organisation (WHO). Vanaf 1996 wordt gewerkt met de Tiende Revisie van de ICD (ICD-10, WHO) (bron:CBS).²

Top 10 Doodsoorzaken (absoluut)

- In 2019 overleden **151.885** personen.
- Bijna **55%** was ouder dan 80 jaar.
- **Dementie (F03)** was de meest voorkomende doodsoorzaak, gevolgd door **longkanker (C34)**, **hartfalen (I50)** en **COPD (J44)**.
- **Grote verschillen** tussen de diverse leeftijdscategorieën.

Overledenen; doodsoorzaak (uitgebreide lijst): Top 10 (absoluut)				
2019*	Alle	0-65	65-80	>80
Totaal onderliggende doodsoorzaken	151.885	21.818	47.257	82.810
F03 Niet gespecificeerde dementie	10.303	40	1.274	8.989
C34 M.n. van bronchus en long	10.194	2.339	5.299	2.556
I50 Hartdecompensatie	7.264	192	1.199	5.873
J44 Ov. chron. obstructieve longaand.	6.482	686	2.647	3.149
I21 Acut myocardinfarct	4.899	812	1.657	2.430
G30 Ziekte van Alzheimer	4.107	48	689	3.370
I64 Beroerte, niet gespec. als bloedin..	3.713	93	677	2.943
C18 Maligne neoplasma van colon	3.549	624	1.386	1.539
R99 Ov. slecht omschr. en niet gespeci..	3.544	1.079	1.325	1.140
J18 Pneumonie, organisme niet gespec.	3.290	126	525	2.639

Top 10 Doodsoorzaken (%) per leeftijdscategorie

Overledenen; doodsoorzaak (uitgebreide lijst): Top 10 per leeftijdscategorie				
2019*	Alle	0-65	65-80	>80
Totaal onderliggende doodsoorzaken	151.885	21.818	47.257	82.810
F03 Niet gespecificeerde dementie	6,8%		2,7%	10,9%
C34 M.n. van bronchus en long	6,7%	10,7%	11,2%	3,1%
I50 Hartdecompensatie	4,8%		2,5%	7,1%
J44 Ov. chron. obstructieve longaand.	4,3%	3,1%	5,6%	3,8%
I21 Acut myocardinfarct	3,2%	3,7%	3,5%	2,9%
G30 Ziekte van Alzheimer	2,7%			4,1%
I64 Beroerte, niet gespec. als bloedin..	2,4%			3,6%
C18 Maligne neoplasma van colon	2,3%	2,9%	2,9%	
R99 Ov. slecht omschr. en niet gespeci..	2,3%	4,9%	2,8%	
J18 Pneumonie, organisme niet gespec.	2,2%			3,2%
C50 Maligne neoplasma van mamma	2,0%	4,5%	2,3%	
C25 Maligne neoplasma van pancreas	2,0%	2,9%	3,2%	
C61 Maligne neoplasma van prostaat	1,9%		2,6%	
W19 Niet gespecificeerde val	1,7%			2,6%
C15 Maligne neoplasma van oesofagus	1,3%	2,3%		
R54 Seniliteit	1,2%			2,1%
C71 Maligne neoplasma van hersenen	0,6%	2,0%		
X70 Opzet. zichzelf ophangen, wurgen e..	0,6%	3,2%		

Omwille van leesbaarheid zijn alleen percentages van top 10 per leeftijdscategorie weergegeven.

Een samenvatting van 9 aandoeningen staat op de factsheet #4.1 (01-07-2020) 'behoefte aan palliatieve zorg (2019): hoeveel personen'.

Belangrijkste doodsoorzaken (uitgebreide lijst) 2018:

0-65 jaar: Longkanker (10,7%);

65-80 jaar: Longkanker (11,2%), COPD (5,6%);

> 80 jaar: Dementie (10,9%), hartfalen (7,1%).

¹ www.volksgezondheidszorg.info

² CBS publicatie 1 juli 2020: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/27/54-procent-sterfgevallen-in-2019-door-kanker-of-hart-en-vaatziekten> (voorlopige cijfers 2019)

Bibliografie

- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2018). *Maatwerk niet-acute sterfte naar Palliatieve Zorgnetwerken, 2015-2017*. Centraal Bureau voor de Statistiek.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2019, 11 28). Email correspondentie. *Definitie 'verwacht overlijden'*. Den Haag/ Heerlen: Centraal Bureau voor de Statistiek.
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2019). *Maatwerk Plaats van Overlijden Acute en Niet-Acute sterfte*. Den Haag/ Heerlen: Centraal Bureau voor de Statistiek.
- Etkind, S., Bone, A., Gomes, B., Evans, C., Lovell, N., Higginson, I., & Murtagh, F. (2017, mei 18). How many people will need palliatieve care in 2040? Past trends, future projections and implications for services. *BMC Medicine*, 1-10.
- IKNL. (2014). *Palliatieve zorg in beeld*. Utrecht: IKNL.
- Kare4 B.V. (2019, mei 14). Demografische prognoses ten behoeve van palliatieve zorg: Periode 2018-2040, op basis van de informatie van het Centraal Bureau voor de Statistiek. *Infographic*. Velp: Kare4 B.V.
- Kare4 B.V. (2019, april 9). Plaats van overlijden (2012-2017). *Infographic*. Velp: Kare4 B.V.
- Koekoek, B. (2014). *Regie over de plaats van sterven*. Utrecht: Universiteit Utrecht.
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2019, december 16). Cijfers palliatieve zorg. *1617885-199213-LZ*. Den Haag: Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
- Murtagh, F., Bausewein, C., Verne, J., Groeneveld, E., Kaloki, Y., & Higginson, I. (2014). How many people need palliative care? A study developing and comparing methods for population-based estimates. *Palliative Medicine*, 49-58.
- NIDI (Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut). (2020). *Bevolking 2050 in beeld: Drukker, diverser en dubbelgrijs*. NIDI en CBS.
- NIVEL. (2007). *Sterfte aan kanker en andere chronische aandoeningen*. Utrecht: NIVEL.
- Nivel. (2019, Juli 3). Persbericht. *Toename euthanasie mogelijk gevolg van vergrijzing en meer acceptatie*. Nivel.
- Oosterveld, M., Reyners, A., Heins, M., Boddaert, M., Engels, Y., Heide, A. v., . . . Francke, A. (2020, Juni 5). Palliatieve zorg in Nederland: Feiten en cijfers. *Factsheet 1: Kenmerken van de populatie en gebruik van ziekenhuis- en huisartsenzorg*. Nivel.
- Oosterveld, M., Reyners, A., Heins, M., Boddaert, M., Engels, Y., Heide, A. v., . . . Francke, A. (2020, Juni 5). Palliatieve zorg in Nederland: Feiten en cijfers. *Factsheet 2: Acute zorg in het ziekenhuis en van de huisartsenpost*. Nivel.
- PZNL. (2019, augustus). *Kerncijfers palliatieve zorg, 2019*. PZNL.